

Co to są specyficzne trudności w uczeniu się?

Dysleksja rozwojowa są to specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym. Spowodowane są zaburzeniami niektórych funkcji poznawczych, motorycznych i ich integracji, uwarunkowanymi nieprawidłowym funkcjonowaniem układu nerwowego.

Terminologia:

Najczęściej stosuje się termin „dysleksja rozwojowa” dla syndromu specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania.

- Dysleksja

–specyficzne trudności w czytaniu

- Dysortografia

–specyficzne trudności z opanowaniem poprawnej pisowni (w tym błędy ortograficzne)

- Dysgrafia

–niski poziom graficzny pisma

Przyczyny:

Zaburzenia funkcji percepcyjnych–motorycznych (sposobu wzrokowego, słuchowego, motoryki) i ich współdziałania (integracji percepcyjno–motorycznej), funkcji językowych, pamięci(wzrokowej, słuchowej, ruchowej), lateralizacji orientacji w schemacie ciała i przestrzeni.

Objawy dysleksji rozwojowej:

Specyficzne trudności w czytaniu ujawniają się dopiero w szkole, podczas gdy już w okresie przedszkolnym można zauważyć objawy, które cechują dzieci tzw. „ryzyka dysleksji –

- opóźniony rozwój mowy,
- mała sprawność i koordynacja ruchów podczas zabaw ruchowych, samoobsługi, rysowania, pisania,
- wadliwa wymowa, trudności z wypowiedzianiem trudniejszych słów,
- błędy gramatyczne,
- trudności z różnicowaniem głosek podobnych oraz z wydzieleniem sylab, głosek ze słów i ich synteza ,
- trudności z wykonywaniem układanek i odtwarzaniem wzorów graficznych,
- oburęczność, mylenie prawej i lewej ręki,
- trudności w czytaniu pomimo dobrej inteligencji oraz braku zaniedbania środowiskowego i dydaktycznego trudności z opanowaniem poprawnego pisania

Co rodzice powinni robić:

- zrozumieć problem dziecka (dziecko nie jest leniwe czy niezdolne, ono po prostu potrzebuje właściwie ukierunkowanej pomocy);
- poznać jego mocne strony;
- umacniać w dziecku pozytywne wartości, zainteresowania;
- zapewnić mu warunki do pracy;
- wzmacniać pozytywnie, to znaczy nagradzać pochwałą nawet za drobne sukcesy. Nadzorować systematyczną pracę.
- analizować trudności;
- nauczyć stałego korzystania ze słowniczka ortograficznego;
- czytać wspólnie z dzieckiem;
- wzbudzać u dziecka potrzebę czytania dla przyjemności;
- ćwiczyć pisanie ze słuchu i z pamięci.

Czego rodzice robić nie powinni:

- nie tłumaczyć trudności dziecka wyłącznie lenistwem;
- nie porównywać z rówieśnikami czy rodzeństwem;

- nie liczyć na natychmiastowe efekty;
- nie krytykować i nie ośmieszać;
- nie podważać autorytetu nauczycieli i terapeutów;
- nie usprawiedliwiać niechęci do wykonywania ćwiczeń;
- nie odrabiać za dziecko prac domowych;
- nie poprawiać za dziecko błędów w pracach pisemnych

Ćwiczenia w czytaniu:

1. Wybrać interesujący tekst

–książka, gazetka

2. Do ćwiczeń w czytaniu najlepiej nadają się teksty krótkie, pisane dużą czcionką

3. Należy zadbać o odpowiednią atmosferę towarzyszącą ćwiczeniom w czytaniu (dobry humor dziecka i rodzica).

4. Rodzic sam powinien najpierw dla zachęty zacząć dziecku czytać coś interesującego.

5. Dziecko powinno palcem i wzrokiem śledzić słowa czytane przez rodzica.

6. Czytając teksty należy dbać o odpowiednią intonację poszczególnych słów.

7. Tempo czytania należy dostosować do możliwości śledzenia tekstu przez dziecko.

8. Nie należy dziecka ponaglać przy jego samodzielnym czytaniu.

9. Należy teksty czytać na zmianę (raz rodzic, raz dziecko poszczególne fragmenty).

10. Dziecko powinno samodzielnie czytać coraz dłuższe fragmenty.

11. Można korzystać z pomocy technicznych

– nagrać czytanie dziecka, a następnie je odtwarzać.

12. Sprawdzać każdorazowo stopień zrozumienia tekstu czytanego przez dziecko.

13. Można korzystać z książek „mówionych”

–dziecko powinno śledzić wzrokiem czytany tekst.

Ćwiczenia w pisaniu:

1. Nauczyć się zasad pisowni:

ó –u,

rz–ż,

ch –h.

2. Zakupić ćwiczenia ortograficzne.

3. Założyć zeszyt ćwiczeń domowych.

4. Wykonywać ćwiczenia w domu, co najmniej dwa razy w tygodniu, za każdym razem przypominać sobie zasady pisowni, zapisywać daty ćwiczeń

- wykonywać ćwiczenia typowo ortograficzne

- ćwiczyć pisanie ze słuchu (dyktanda).

5.Samodzielnie sprawdzać błędy, następnie prosić drugą osobę o skontrolowanie.

6. Nie pozostawiać nie poprawionych błędów w zapisie (nie przekreślać błędu, nie pisać na błędzie, nad błędem).

Każdy błąd musi być wymazany lub zamalowany korektorem i musi być wpisana poprawna litera.

7. Nie wypisywać po kilkanaście razy jednego wyrazu, lepiej ułożyć z nim kilka zdań (zastanowić się co dany wyraz znaczy, jaką zasadę pisowni można zastosować w jego zapisie).

8. Ćwiczenia domowe pisać pod kierunkiem nauczyciela lub pedagoga szkolnego i na bieżąco oddawać do kontroli.

9. Korzystać ze stron Internetowych rekomendowanych przez MEN:

www.ortofrajda.pl

www.ortograffiti.pl

Dyktando w 10 punktach – z komentarzem ortograficznym opr.: prof. Dr hab. Marta Bogdanowicz

1. Umów się z dzieckiem, że codziennie będziecie robić dyktando obejmujące 3 zdania.

Wymyślcie wspólnie nagrodę po każdym tygodniu pracy.

2. Zaznacz w książce dziecka 3 zdania i przeczytaj na głos pierwsze zdanie.

3. Dziecko powtarza zdanie i omawia pisownię każdego wyrazu (podaje zasady pisowni).

4. Dziecko zapisuje zdanie (podobnie postępuje z następnymi zdaniami).

5. Dziecko samodzielnie sprawdza cały napisany tekst.

6. Dorosły sprawdza tekst. Jeżeli znajdzie błędy, podaje ich liczbę.

7. Dziecko ponownie sprawdza tekst z pomocą słownika ortograficznego.

8. Dorosły sprawdza poprawiony tekst.

Jeżeli nadal są błędy, wskazuje tekst, z którego dyktował zdania.

9. Dziecko porównuje napisany tekst ze wzorem i ostatecznie poprawia błędy.

10. Dziecko opracowuje błędnie napisane wyrazy (np. Podaje zasady pisowni, wyrazy pokrewne, odmienia wyraz przez przypadki, wymienia na inne formy).

Uwagi:

Podstawowym założeniem stosowania techniki: dyktando z komentarzem ortograficznym jest przeświadczenie o możliwości utrwalenia zasad pisowni i wytworzenia pełnej świadomości ortograficznej przez przekształcenie się nawyku „głośnego myślenia”

-określenia zasad pisowni

–w nawyk cichego przypominania ich sobie podczas pisania.

Kolejnym zadaniem ćwiczenia jest wytworzenie nawyku dokładnego sprawdzania i poprawiania każdej pracy pisemnej po napisaniu.

Dziecko ma prawo do popełnienia błędu, ale nie ma prawa pozostawić go bez poprawienia.

Warunkiem uzyskania tych efektów jest wykonywanie omawianego ćwiczenia krótko, lecz systematycznie oraz zawarcie umowy z dzieckiem co do czasu pracy (codziennie), liczby dyktowanych

zdań (zawsze tej samej) oraz nagrody (po każdym tygodniu ćwiczeń). W ten sposób dziecko nie będzie usiłowało tych spraw stale z nami negocjować.

Tak więc ćwiczenie „dyktando w 10 –punktach” ma:

- utrwalić znajomość zasad pisowni,
- wytworzyć nawyk stałego przywoływania zasad ortograficznych podczas pisania,
- wytworzyć nawyk stałego sprawdzania napisanego tekstu, a więc poczucie

ODPOWIEDZIALNOŚCI za napisanie